

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4276/2020
30.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Мирковић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Величковић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 183/20 од 04.06.2020. године, у седници одржаној 30.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 183/20 од 04.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П2 173/18 од 27.12.2019. године, првим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се мал. ћерка парничних странака ВВ, рођена године повери на самостално вршење родитељског права оцу АА из ... и одреди пребивалиште детета на адреси оца АА, да се уреди начин одржавања личних односа мајке ББ са ћерком мал. ВВ, на начин ближе одређен у овом ставу изреке, да се обавезе тужена да на име доприноса за издржавање мал. ћерке ВВ плаћа месечно по 8.000,00 динара од 01. до 05. у месецу за текући месец, почев од дана пресуђења, па убудуће на руке оцу АА и да се овом пресудом измени пресуда Основног суда Великој Плани П2 226/14 од 03.02.2017. године у делу којим је одлучено да ће родитељско право у односу на мал. ВВ самостално вршити мајка, као неоснован. Другим ставом изреке, одбијен је предлог за усвајање предложене привремене мере којим је тужилац тражио да му се мал. ћерка преда на самостално вршење родитељског права, да контакт мајке са мал. дететом буде сваке друге суботе у месецу од 10,00 часова ујутру до 19,00 часова увече и да на име њеног издржавања плаћа месечне износе по 8.000,00 динара. Трећим ставом изреке, одлучено је да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 183/20 од 04.06.2020. године, првим ставом изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене, и првостепена пресуда потврђена у ставовима првом и другом изреке. Другим ставом изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из трећег става изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужилац да туженој исплати износ од

139.875,00 динара на име трошкова парничног поступка. Трећим ставом изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Такође нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Великој Плани П2 226/14 од 03.02.2017. године, разведен је брак парничних странака, њихова мал. ћерка ВВ, рођена ... године поверена је мајци ради самосталног вршења родитељског права, уређен је начин одржавања личних односа детета са тужиоцем и наложено му је да дете одмах преда туженој. Наведена пресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 37/18 од 08.03.2018. године. Тужилац је поднео тужбу дана 30.05.2018. године, наводећи да су се од доношења првостепене пресуде промениле околности, јер тужена од 2017. године није контактирала малолетну ћерку, нити је била заинтересована да је виђа, иако је он није спречавао у томе. Тужена је 05.06.2018. године поднела предлог за извршење на основу правноснажне пресуде, и малолетна ћерка јој је предата након спроведеног поступка извршења дана 21.11.2018. године. Према налазу и мишљењу Центра за социјални рад општине Велика Плана од 13.12.2019. године, оба родитеља на идентичан начин препознају и задовољавају базичне потребе детета, али не умеју да препознају и одговоре на развојну потребу детета да одржава несметане контакте са другим родитељем и на тај начин оствари потребан степен стабилности. По препоруци Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, обављен је разговор са мал. ВВ ради прибављања њеног мишљења и она је, без присуства родитеља навела да се и отац и мајка добро понашају према њој, не туку је и не вичу на њу, али јој се свиђа да живи код мајке и желела би код ње да остане, а да је код тате често чува бака јер он ради.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно је примењено материјално право када је одбијен као неоснован захтев тужиоца, којим је тражио да се промени одлука о вршењу родитељског права у односу на малолетно дете.

Чланом 3. став 1. Конвенције о праву детета прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2. истог члана прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере. Ова

обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона, којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Чланом 266. истог закона прописано је да у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Чланом 67. Породичног закона, прописано је да је родитељско право изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Садржина родитељског права, која се састоји од дужности старања о детету, чувања и подизања, васпитања и образовања, заступања и издржавања детета, као и управљања и располагања његовом имовином, регулисана је одредбама члана 68.-74. Породичног закона, а суштина ових дужности права родитеља је добробит и најбољи интерес детета.

Породични закон не искључује могућност промене вршења родитељског права. Одлука о вршењу родитељског права може да се промени уколико су се значајније промениле околности након доношења те одлуке. Суд одлучујући о таквом захтеву је дужан да цени да ли је дошло до нових околности због којих је неопходно променити одлуку о вршењу родитељског права, при томе ценећи најбољи интерес детета. Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а заштита интереса детета је одлучујућа околност која се цени приликом доношења одлуке о вршењу родитељског права, односно промене одлуке о вршењу родитељског права.

Када се пође од утврђеног чињеничног стања, да иако је пресудом Основног суда у Великој Плани П2 226/14 од 03.02.2017. године, која је постала правноснажна 08.03.2018. године, малолетно дете поверено туженој на самостално вршење родитељског права, тужилац туженој тек принудним путем предао дете 21.11.2018. године, да оба родитеља поседују једнаке капацитете за бригу о малолетном детету, а да је мал. ВВ у разговору пред надлежним органом старатељства, без присуства родитеља, навела да се и отац и мајка добро понашају према њој, али да би желела да остане да живи код мајке, а имајући у виду узраст мал.детета (... година) у ком узрасту су детету за целокупан развој неопходни љубав и старање мајке, то Врховни касациони суд налази да је правилан закључак нижестепених судова да није дошло до промењених околности, због којих би било потребно да се промени одлука о вршењу родитељског права у односу на ранију одлуку, којом је дете поверено мајци, овде туженој и правилно су одлучили нижестепени судови када су одбили, као неоснован, захтев тужиоца.

Нису основани наводи ревизије којима се указује на садржину налаза и мишљења органа старатељства и предлог да се дете повери оцу на самостално вршење родитељског права, односно да се промени одлука о вршењу родитељског права, с обзиром да су нижестепени судови приликом одлучивања, осим мишљења мал.детета у ситуацији када је способно да искаже своје мишљење о томе са којим родитељем жели да живи, и које се изјаснило да жели да живи са мајком, ценили и налаз и стручно мишљење надлежног органа старатељства. Наиме, суд када је у питању најбољи интерес детета не опредељује само мишљење детета, већ и друге околности које се тичу узраста и пола детета, потреба детета, као и способност родитеља да задовољи потребе детета, што су нижестепени судови, а супротно ревизијским наводима, на правилан начин ценили и за своју одлуку дали довољне и јасне разлоге, које у свему

прихвата и овај суд. Осим тога, имајући у виду да је од доношења претходне правноснажне одлуке о поверавању мал.детета на самостално вршење родитељског права мајци (08.03.2018. године) до подношења тужбе у овој правној ствари (30.05.2018. године), а и након тога, нису се промениле околности које би оправдале измену те одлуке, већ је однос између мајке и мал. детета унапређен и дете је исказало жељу да остане са мајком.

Ревизијски наводи којима се указује да другостепени суд није имао у виду налаз и мишљење надлежног органа старатељства од 30.10.2018. године и 03.01.2019. године, представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену је дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

Суд је ценио и остале наводе ревизије, па је нашао да су неосновани, јер је другостепени суд у побијаној одлуци дао јасне, потпуне и правилне разлоге из којих произилази неоснованост ревизијских разлога, а које овај суд у свему прихвата.

Из напред наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић